

ΣΥΜΒΟΥΛΙΟ ΤΗΣ ΕΥΡΩΠΗΣ

ΕΥΡΩΠΑΙΚΟ ΔΙΚΑΣΤΗΡΙΟ ΑΝΘΡΩΠΙΝΩΝ ΔΙΚΑΙΩΜΑΤΩΝ

ΤΡΙΤΟ ΤΜΗΜΑ

ΥΠΟΘΕΣΗ Λ.Σ. κατά της ΕΛΛΑΔΑΣ
(προσφυγή αριθ. 38704/97)

ΑΠΟΦΑΣΗ

ΣΤΡΑΣΒΟΥΡΓΟ

1η Αυγούστου 2000

Η παρούσα απόφαση θα καταστεί τελεσίδικη σύμφωνα με τους όρους που προβλέπονται από το άρθρο 44 § 2 της Σύμβασης. Μπορεί να υποστεί τυπικές αλλαγές πριν από τη δημοσίευση της οριστικής εκδοχής της.

-Ακριβές αντίγραφο.

Στρασβούργο, 1.8.2000

(υπογραφή)

S. DOLLE

Γραμματέας Τμήματος

Στην υπόθεση Λ.Σ. κατά της Ελλάδας,

Το Ευρωπαϊκό Δικαστήριο των Ανθρωπίνων Δικαιωμάτων (τρίτο τμήμα), συνεδριάζον σε τμήμα αποτελούμενο από τους :

κύριο J.-P. COSTA, πρόεδρο,

κύριο Κ.Λ. ΡΟΖΑΚΗ,

κύριο W. FUHRMANN,

κύριο Α. ΛΟΥΚΑΪΔΗ,

κύριο P. KÜRIS,

σερ Nicolas BRATZA,

κυρία Η.Σ. GREVE, δικαστές,

και την κυρία S. DOLLE, γραμματέα τμήματος,

Αφού διασκέφθηκε σε δικαστικό συμβούλιο στις 28 Σεπτεμβρίου 1999 και στις 11 Ιουλίου 2000,

Εκδίδει την ακόλουθη απόφαση, η οποία ελήφθη την τελευταία από τις πιο πάνω ημερομηνίες :

ΔΙΑΔΙΚΑΣΙΑ

1. Η υπόθεση εισήχθη με μία προσφυγή (αριθ. 38704/97) η οποία κατατέθηκε κατά της Ελληνικής Δημοκρατίας και με την οποία μία υπήκοος του Κράτους αυτού, η κυρία Λ.Σ. ("η προσφεύγουσα"), προσέφυγε ενώπιον της Ευρωπαϊκής Επιτροπής των Ανθρωπίνων Δικαιωμάτων ("η Επιτροπή") στις 13 Οκτωβρίου 1997, δυνάμει του παλαιού άρθρου 25 της Σύμβασης για την προστασία των Ανθρωπίνων Δικαιωμάτων και των Θεμελιωδών Ελευθεριών ("η Σύμβαση").

2. Η προσφεύγουσα εκπροσωπήθηκε από τον κ. Κωνσταντίνο Χορομίδη, δικηγόρο του Συλλόγου της Θεσσαλονίκης (Ελλάδα). Η ελληνική κυβέρνηση ("η Κυβέρνηση")

εκπροσωπείται από τους εντεταλμένους της αντιπροσώπου της, κύριο Μιχάλη Απέσσο, πάρεδρο του Νομικού Συμβουλίου του Κράτους, και κυρία Βασιλεία Πελέκου, πάρεδρο του Νομικού Συμβουλίου του Κράτους.

3. Η προσφεύγουσα ισχυριζόταν ότι η υπόθεσή της δεν είχε δικαστεί μέσα σε μία εύλογη προθεσμία, με την άνοια του άρθρου 6 § 1 της Σύμβασης. Παραπονιόταν επίσης για μία προσβολή του δικαιώματός της στον σεβασμό της περιουσίας της, κατά παράβαση του άρθρου 1 του Πρωτοκόλλου αριθ. 1.

4. Η προσφυγή διαβιβάστηκε στο Δικαστήριο την 1η Νοεμβρίου 1998, ημερομηνία έναρξης ισχύος του Πρωτοκόλλου αριθ. 11 της Σύμβασης (άρθρο 5 § 2 του Πρωτοκόλλου αριθ. 11).

5. Η προσφυγή ανατέθηκε στο τρίτο τμήμα του Δικαστηρίου (άρθρο 52 § 1 του κανονισμού). Μέσα σ' αυτό, το δικαστικό συμβούλιο που επιφορτίστηκε με την εξέταση της υπόθεσης (άρθρο 27 § 1 της Σύμβασης) συστήθηκε σύμφωνα με το άρθρο 26 § 1 του κανονισμού.

6. Με απόφαση της 28 Σεπτεμβρίου 1999, το Δικαστήριο κήρυξε την προσφυγή παραδεκτή.

ΩΣ ΠΡΟΣ ΤΑ ΠΡΑΓΜΑΤΙΚΑ ΠΕΡΙΣΤΑΤΙΚΑ

I. ΟΙ ΠΡΟΚΕΙΜΕΝΕΣ ΣΥΝΘΗΚΕΣ

7. Στις 18 Μαΐου 1981, ο Νομάρχης της Θεσσαλονίκης, διαπιστώνοντας ότι η στενότητα ενός τμήματος του αιγιαλού στην Καλαμαριά δεν επέτρεπε την ανάπτυξή του προς το δημόσιο συμφέρον όπως προβλέπεται από τον νόμο 2344/40, αποφάσισε τη διαπλάτυνσή του, σύμφωνα με το άρθρο 5 του ίδιου νόμου.

Κατά συνέπεια, ένα αγοροτεμάχιο επιφανείας 172,3 τετραγωνικών μέτρων και βάθους 9,7 μέτρων ενός ακινήτου που ανήκε στην προσφεύγουσα καθορίστηκε ως τμήμα της παραλιακής ζώνης για τη διαμόρφωση της οποίας εφαρμόστηκαν οι διατάξεις του άρθρου 6 του νόμου 5269/31 σχετικά με την απαλλοτρίωσης οικοπέδων λόγω ρυμοτομίας.

8. Στις 10 Οκτωβρίου 1991, η προσφεύγουσα ζήτησε τον ορισμό της αποζημίωσής της για την πιό πάνω απαλλοτρίωση. Την 1η Δεκεμβρίου 1992, ο Δήμος Καλαμαριάς αποφάσισε ότι η προσφεύγουσα όφειλε να συμμετάσχει στα έξοδα της διαμόρφωσης της παραλιακής ζώνης, με μία συνεισφορά ίση προς το τμήμα του ακινήτου της που απαλλοτριώθηκε. Κατά συνέπεια, αυτή θεωρήθηκε ως "αυτο-αποζημιούμενη".

9. Η προσφεύγουσα έκανε προσφυγή ενώπιον του Νομάρχη Θεσσαλονίκης. Στις 28 Ιανουαρίου 1993, ο τελευταίος ενέκρινε την απόφαση του Δήμου υπενθυμίζοντας ότι το άρθρο 6 του νόμου 5269/31, στο οποίο αναφερόταν ο νόμος 2344/40, υποχρέωνε τους παρόδιους ιδιοκτήτες, των οποίων τα οικόπεδα είχαν πρόσοψη στην πλευρά της προς διαπλάτυνση οδού, να παραχωρήσουν ένα τμήμα του οικοπέδου τους βάθους μέχρι 15 μέτρων και τούτο χωρίς να αποζημιωθούν.

10. Στις 28 Μαΐου 1993, η προσφεύγουσα κατέθεσε μία αίτηση ακύρωσης της απόφασης του Νομάρχη υποστηρίζοντας ότι έπρεπε να εισπράξει μία αποζημίωση για το ήμισυ της απαλλοτριωθείσας έκτασης αφού το Κράτος, στην κυριότητα του οποίου ανήκε ο αιγιαλός, όφειλε και αυτό να συμμετάσχει στις δαπάνες διαμόρφωσης της παραλιακής ζώνης. Ισχυριζόταν ότι, σύμφωνα με το άρθρο 6 του νόμου 5269/31, στο οποίο αναφερόταν ο νόμος 2344/40 και το οποίο εφαρμοζόταν αναλογικά, οι ιδιοκτήτες των οποίων τα ακίνητα είχαν πρόσοψη

στην πλευρά της προς διαπλάτυνση οδού δεν έπρεπε να είναι οι μόνοι που θα συνεισέφεραν στις δαπάνες της διαπλάτυνσης. Οι ιδιοκτήτες των οποίων τα ακίνητα βρίσκονταν από την άλλη πλευρά είχαν επίσης την υποχρέωση να συνεισφέρουν στα ήμισυ των δαπανών. Η προσφεύγουσα υποστήριζε εξάλλου ότι, σύμφωνα με το ελληνικό Σύνταγμα και το άρθρο 1 του Πρωτοκόλλου αριθ. 1 της Σύμβασης, κανείς ιδιώτης δεν μπορούσε να υποχρεωθεί να υποστεί μόνος του τις συνέπειες μιάς απαλλοτριώσης η οποία αποφασίστηκε προς το δημόσιο συμφέρον. Η προσφεύγουσα εξέθεσε επίσης ότι το αμάχητο νομικό τεκμήριο σύμφωνα με το οποίο ο ιδιοκτήτης το ακίνητο του οποίου είχε μία πρόσοψη σε ένα δημόσιο χώρο ωφελείτο από τη διαπλάτυνση αυτού του χώρου ήταν αντίθετη προς το άρθρο 1 του Πρωτοκόλλου αριθ. 1.

11. Η συζήτηση ενώπιον του Συμβουλίου της Επικρατείας ορίστηκε για τις 3 Μαΐου 1995. Οι διασκέψεις έλαβαν χώρα στις 20 Ιουνίου 1995 και στις 19 Μαρτίου 1997.

12. Με την απόφασή του της 3 Ιουνίου 1997, το Συμβούλιο της Επικρατείας έκρινε ότι ο νόμος δημιουργούσε ένα αμάχητο νομικό τεκμήριο σύμφωνα με το οποίο ο ιδιοκτήτης το ακίνητο του οποίου είχε μία πρόσοψη σε ένα δημόσιο χώρο ωφελείτο από τη διαπλάτυνση αυτού του χώρου και όφειλε να παραχωρήσει σε αντάλλαγμα ένα τμήμα του οικοπέδου του βάθους μέχρι 15 μέτρων. Κατά το Συμβούλιο της Επικρατείας, ο Νομάρχης είχε ορθά ερμηνεύσει τον νόμο 2344/40 και το άρθρο 6 του νόμου 5269/31, όταν είχε θεωρήσει την προσφεύγουσα ως "αυτο-αποζημιωθείσα" για την απώλεια του τμήματος του οικοπέδου της. Το Συμβούλιο της Επικρατείας κατέληξε ότι οι διατάξεις αυτές ήταν σύμφωνες προς το ελληνικό Σύνταγμα και το άρθρο 1 του Πρωτοκόλλου αριθ. 1. Κατά συνέπεια, απέρριψε την αίτηση της

προσφεύγουσας.

II. ΤΟ ΕΦΑΡΜΟΣΤΕΟ ΕΣΩΤΕΡΙΚΟ ΔΙΚΑΙΟ

13. Το εφαρμοστέο άρθρο του Συντάγματος του 1975 έχει ως εξής :

Άρθρο 17

“1. Η ιδιοκτησία τελεί υπό την προστασίαν του Κράτους, τα εξ αυτής όμως δικαιώματα δεν δύναται να ασκώνται εις βάρος του γενικού συμφέροντος.

2. Ουδείς στερείται της ιδιοκτησίας αυτού, ει μη δια δημοσίαν ωφέλειαν προσηκόντως αποδεδειγμένην, όταν και όπως ο νόμος ορίζει, πάντοτε δε προηγουμένης πλήρους αποζημιώσεως, ανταποκρινομένης προς την αξίαν του απαλλοτριουμένου κατά τον χρόνον της ενώπιον του δικαστηρίου συζητήσεως περί προσωρινού προσδιορισμού της αποζημιώσεως. Επί απ'ευθείας αιτήσεως περί οριστικού προσδιορισμού της αποζημιώσεως λαμβάνεται υπόψιν η αξία κατά τον χρόνον της περί τούτους συζητήσεως ενώπιον του δικαστηρίου. (...)

4. Η αποζημίωσις ορίζεται πάντοτε υπό των πολιτικών δικαστηρίων. Αύτη δύναται και προσωρινώς να ορισθή δικαστικώς, μετ'ακρόασιν ή πρόσκλησιν του δικαιούχου, όστις δύναται να υποχρεωθή, κατά την κρίσιν του δικαστηρίου, δια την είσπραξιν αυτής, εις την παροχήν αναλόγου εγγύησεως καθ'όν τρόπον νόμος ορίζει.

Προ της καταβολής της οριστικής ή προσωρινώς ορισθείσης αποζημίωσης διατηρούνται ακέραια πάντα τα δικαιώματα του ιδιοκτήτου, μη επιτρεπομένης της καταλήψεως.

Η ορισθείσα αποζημίωσις καταβάλλεται υποχρεωτικώς το βραδύτερον εντός ενός και ημίσεος έτους από της δημοσιεύσεως της αποφάσεως περί προσωρινού προσδιορισμού της αποζημίωσης, επί απ'ευθείας δε αιτήσεως περί οριστικού προσδιορισμού της αποζημίωσης, από της δημοσιεύσεως της περί τούτου αποφάσεως του δικαστηρίου, άλλως η απαλλοτρίωσις αίρεται αυτοδικαίως. (...)"

ΩΣ ΠΡΟΣ ΤΟΝ ΝΟΜΟ

1. ΕΠΙ ΤΗΣ ΠΡΟΒΑΛΛΟΜΕΝΗΣ ΠΑΡΑΒΙΑΣΗΣ ΤΟΥ ΑΡΘΡΟΥ 6 § 1 ΤΗΣ ΣΥΜΒΑΣΗΣ

14. Η προσφεύγουσα παραπονείται για τη διάρκεια της διαδικασίας. Επικαλείται μία παραβίαση του άρθρου 6 § 1 της Σύμβασης, το οποίο έχει ως εξής :

“Παν πρόσωπο έχει δικαίωμα όπως η υπόθεσίς του δικασθή (...) εντός λογικής προθεσμίας, υπό (...) δικαστηρίου (...), το οποίο θα αποφασίση (...) επί των αμφισβητήσεων επί των δικαιωμάτων και υποχρεώσεων του αστικής φύσεως (...).”

15. Η Κυβέρνηση υποστηρίζει ότι η διάρκεια της διαδικασίας, ειδικότερα ενώπιον του Συμβουλίου της Επικρατείας,

εξηγείται από την υπερφόρτωση του ρόλου του τελευταίου εξαιτίας μίας απεργίας των δικηγόρων.

A. Κρίσιμη περίοδος

16. Το Δικαστήριο σημειώνει ότι η επίδικη διαδικασία άρχισε στις 10 Οκτωβρίου 1991 και έληξε στις 3 Ιουνίου 1997 με την απόφαση που εκδόθηκε από το Συμβούλιο της Επικρατείας. Διήρκεσε επομένως πέντε χρόνια, επτά μήνες και είκοσι-τέσσερις ημέρες.

B. Εύλογος χαρακτήρας της διάρκειας της διαδικασίας

17. Το Δικαστήριο υπενθυμίζει ότι ο εύλογος χαρακτήρας της διάρκειας μίας διαδικασίας εκτιμάται σύμφωνα με τις συνθήκες της υπόθεσης και λαμβανομένων υπόψη των καθιερωθέντων από την νομολογία του κριτηρίων, και ειδικότερα της πολυπλοκότητας της υπόθεσης, της συμπεριφοράς του αιτούντος και εκείνης των αρμοδίων αρχών (βλέπε, μεταξύ πολλών άλλων, τις αποφάσεις Richard κατά Γαλλίας της 22 Απριλίου 1998, *Recueil* 1998-II, σελ. 824, § 57, και Doustaly κατά Γαλλίας της 23 Απριλίου 1998, *Recueil* 1998-II, σελ. 857, § 39).

18. Το Δικαστήριο σημειώνει κατ'αρχήν ότι η υπόθεση δεν ήταν πολύπλοκη και ότι η συμπεριφορά της προσφεύγουσας δεν συνέβαλε στη διάρκεια της διαδικασίας. Παρατηρεί εξάλλου μία σημαντική καθυστέρηση ενώπιον του Συμβουλίου της Επικρατείας, το οποίο, αφού επιλήφθηκε της υπόθεσης στις 28 Μαΐου 1993, εξέδωσε την απόφασή του μόλις στις 3 Ιουνίου 1997. Η Κυβέρνηση αποδίδει την καθυστέρηση αυτή σε μία απεργία των δικηγόρων του συλλόγου της Αθήνας, χωρίς να δίνει άλλες

διευκρινίσεις. Το Δικαστήριο δεν είναι επομένως σε θέση να βεβαιωθεί αν η απεργία στην οποία αναφέρεται η Κυβέρνηση είχε μία πραγματική επίπτωση πάνω στη διάρκεια της διαδικασίας. Σε κάθε περίπτωση, έχει ήδη αποφανθεί ότι, αν και δεν παραγνωρίζει τις επιπλοκές που μπορεί μία απεργία να προκαλέσει στην υπερφόρτωση του ρόλου ενός ανώτατου δικαστηρίου, οι υποθέσεις παρά ταύτα, σύμφωνα με το άρθρο 6 § 1, πρέπει να δικάζονται "εντός λογικής προθεσμίας" (βλέπε την απόφαση Παπαγεωργίου κατά Ελλάδας της 22 Οκτωβρίου 1997, *Recueil* 1997-VI, § 48). Ομως μία τέτοια καθυστέρηση ενώπιον ενός δικαστηρίου δεν συμβιβάζεται με την αποτελεσματικότητα και την αξιοπιστία της δικαιοσύνης που απαιτούνται από τη Σύμβαση.

19. Το Δικαστήριο επιβεβαιώνει και πάλι ότι τα Συμβαλλόμενα Κράτη είναι υπεύθυνα να οργανώσουν το δικαστικό σύστημά τους κατά τρόπο ώστε τα δικαστήριά τους να μπορούν να εγγυηθούν σε όλους το δικαίωμα να επιτύχουν μία τελεσίδικη απόφαση πάνω στις αμφισβητήσεις που σχετίζονται με τα δικαιώματα και τις υποχρεώσεις του αστικής φύσεως μέσα σε μία λογική προθεσμία. Επομένως, το Δικαστήριο δεν μπορεί να κρίνει "λογικό" το παρελθόν εν προκειμένω διάστημα.

Κατά συνέπεια, υπήρξε παραβίαση του άρθρου 6 § 1 της Σύμβασης.

II. ΕΠΙ ΤΗΣ ΠΡΟΒΑΛΛΟΜΕΝΗΣ ΠΑΡΑΒΙΑΣΗΣ ΤΟΥ ΑΡΘΡΟΥ 1 ΤΟΥ ΠΡΩΤΟΚΟΛΛΟΥ ΑΡΙΘ. 1

20. Η προσφεύγουσα παραπονείται για το ότι δεν αποζημιώθηκε για την απαλλοτρίωση του οικοπέδου της από τις ελληνικές αρχές. Επικαλείται μία παραβίαση του άρθρου 1 του Πρωτοκόλλου αριθ. 1, το οποίο έχει ως εξής :

“Όποιοδήποτε φυσικό ή νομικό πρόσωπο δικαιούται σεβασμού της περιουσίας του. Κανείς δεν θα στερείται της περιουσίας του εκτός αν πρόκειται για λόγους δημοσίας ωφελείας και κάτω από τις προϋποθέσεις που προβλέπονται από τον νόμο και από τις γενικές αρχές του διεθνούς δικαίου.

Οι προηγούμενες διατάξεις, πάντως, δεν θα θίγουν με οποιονδήποτε τρόπο το δικαίωμα ενός Κράτους να θέσει σε ισχύ τους νόμους που κρίνει αναγκαίους προς ρύθμιση της χρήσης αγαθών σύμφωνα με το δημόσιο συμφέρον ή προς εξασφάλιση της καταβολής των φόρων ή άλλων εισφορών ή προστίμων.”

21. Η Κυβέρνηση υποστηρίζει ότι η προσφεύγουσα ωφελείται από την διαμόρφωση της παραλιακής ζώνης, αφού το ακίνητό της θα αποκτήσει μία άμεση πρόσοψη στη θάλασσα. Κατά συνέπεια, η μη αποζημίωση για την απαλλοτρίωση ενός τμήματος του ακινήτου της δεν προσβάλλει το δικαίωμά της στην ιδιοκτησία.

22. Το Δικαστήριο είχε ήδη την ευκαιρία να εξετάσει τα προβλήματα που δημιουργούνται από την εφαρμογή του αμάχητου τεκμήριου “της ωφέλειας” σε τρεις παρόμοιες υποθέσεις κατά της Ελλάδας. Το σύστημα αυτό, το οποίο δεν λαμβάνει υπόψη τη διαφορετικότητα των καταστάσεων, παραγνωρίζοντας τις διαφορές που προκύπτουν ειδικότερα από τη φύση των εργασιών και τη διαμόρφωση του χώρου, οδήγησε το Δικαστήριο να καταλήξει στην παραβίαση του άρθρου 1 του Πρωτοκόλλου αριθ. 1 (βλέπε τις αποφάσεις Κατηκαρίδης και άλλοι κατά Ελλάδα της 15 Νοεμβρίου 1996, *Recueil* 1996-V, σελ. 1688-

1689, § 49 - Τσόμπος και άλλοι κατά Ελλάδα της 15 Νοεμβρίου 1996, *Recueil* 1996-V, σελ. 1715-1716, § 40 - Παπαχελάς κατά Ελλάδα της 25 Μαρτίου 1999, *Recueil* 1999-II, § 54).

23. Παρά το γεγονός ότι ο εφαρμοστέος στην παρούσα υπόθεση νόμος δεν είναι ο ίδιος με εκείνον που είχε εφαρμοστεί στις προαναφερθείσες υποθέσεις, το Δικαστήριο δεν βλέπει εν προκειμένω κανένα λόγο να αποστεί της νομολογίας αυτής : πράγματι, η προσφεύγουσα εμποδίστηκε από το υποστηρίξει ενώπιον των εθνικών δικαστηρίων τα σημαντικά επιχειρήματα που είχε για να επιχειρήσει να αποδείξει ότι δεν έπρεπε να είναι η μόνη που θα συνεισέφερε στις δαπάνες διαμόρφωσης της παραλιακής ζώνης και ότι το Κράτος, ως ιδιοκτήτης του αιγιαλού, όφειλε επίσης να συνεισφέρει στο ήμισυ της δαπάνης.

24. Η προσφεύγουσα αναγκάστηκε έτσι να επιβαρυνθεί με ένα ειδικό και υπερβολικό βάρος το οποίο από μόνο του θα μπορούσε να καταστήσει θεμιτή τη δυνατότητα να αποδειχθεί η ζημία την οποία αυτή ισχυριζόταν ότι είχε υποστεί και να εισπράξει, ενδεχομένως, μία αποζημίωση ανάλογη με την έκτασή της.

25. Κατά συνέπεια, υπήρξε παραβίαση του άρθρου 1 του Πρωτοκόλλου αριθ. 1.

III. ΕΠΙ ΤΗΣ ΕΦΑΡΜΟΓΗΣ ΤΟΥ ΑΡΘΡΟΥ 41 ΤΗΣ ΣΥΜΒΑΣΗΣ

26. Σύμφωνα με τους όρους του άρθρου 41 της Σύμβασης,

"Αν το Δικαστήριο αποφανθεί ότι υπήρξε παραβίαση της Σύμβασης ή των Πρωτοκόλλων της και αν το εσωτερικό δίκαιο του Υψηλού Συμβαλλομένου Μέρους επιτρέπει την μερική μόνον απόσβεση των συνεπειών της παραβίασης

αυτής, το Δικαστήριο επιδικάζει στον ζημιωθέντα διάδικο, εφόσον συντρέχει λόγος, μία εύλογη αποζημίωση."

A. Ζημία

27. Η προσφεύγουσα ζητεί 51.690.000 δραχμές για υλική ζημία. Διευκρινίζει ότι ζητεί μία αποζημίωση που αντιστοιχεί στο ήμισυ του οικοπέδου της, ήτοι σε μία έκταση 86,15 τετραγωνικών μέτρων, και εκτιμά την αξία του σε 600.000 δραχμές το τετραγωνικό μέτρο. Ζητεί επίσης 5.000.000 δραχμές για ηθική βλάβη.

28. Η Κυβέρνηση υποστηρίζει ότι η αποζημίωση που θα επιδικαστεί στην προσφεύγουσα δεν θα μπορούσε να υπερβαίνει τα ποσά των 38.767.500 δραχμών για την υλική ζημία, ήτοι 450.000 δραχμές το τετραγωνικό μέτρο, και των 2.000.000 δραχμών για την ηθική βλάβη.

29. Λαμβανομένης υπόψη της διαπίστωσης που αναφέρεται στην παράγραφο 24, καθώς και του γεγονότος ότι η προσφεύγουσα περιόρισε τα αιτήματά της στο ήμισυ του οικοπέδου της, το Δικαστήριο εκτιμά ότι συντρέχει λόγος να της επιδικαστεί το σύνολο του ποσού που ζητείται για την υλική ζημία.

Σε ό,τι αφορά την ηθική βλάβη, μπορούμε να σκεφτούμε εύλογα ότι η διάρκεια της διαδικασίας και η μη καταβολή αποζημίωσης για την απαλλοτρίωση του οικοπέδου της προκάλεσαν στην προσφεύγουσα άγχος και ένταση. Αποφαινόμενο κατά δίκαιη κρίση κατά τις επιταγές του άρθρου 41, το Δικαστήριο της επιδικάζει 3.000.000 δραχμές για τον λόγο αυτό.

Β. Εξοδα και δικαστική δαπάνη

30. Η προσφεύγουσα, η οποία εκπροσωπήθηκε από δικηγόρο ενώπιον της Επιτροπής και του Δικαστηρίου, ζητεί την καταβολή 3.000.000 δραχμών για αμοιβή δικηγόρου και διάφορα έξοδα κατά τις διαδικασίες που διεξήχθησαν ενώπιον των εθνικών δικαστηρίων και των οργάνων της Σύμβασης.

31. Κατά την Κυβέρνηση, η αποζημίωση που θα επιδικαστεί στην προσφεύγουσα δεν θα μπορούσε να υπερβαίνει το ποσό των 1.500.000 δραχμών.

32. Το Δικαστήριο παρατηρεί ότι η προσφεύγουσα δικαιώθηκε επί των παραπόνων που προέβαλε στη βάση των άρθρων 6 § 1 της Σύμβασης και 1 του Πρωτοκόλλου αριθ. 1. Δεν βλέπει λόγο να αμφιβάλει για τον αναγκαίο χαρακτήρα των γενομένων εξόδων και, λαμβανομένου υπόψη του ευλόγου ύψους τους, δέχεται το αίτημα στο σύνολό του.

Γ. Τόκοι υπερημερίας

33. Σύμφωνα με τις πληροφορίες που διαθέτει το Δικαστήριο, το νόμιμο επιτόκιο που εφαρμόζεται στην Ελλάδα κατά την ημερομηνία έκδοσης της παρούσας απόφασης ήταν 6 % κατ'έτος.

ΓΙΑ ΤΟΥΣ ΛΟΓΟΥΣ ΑΥΤΟΥΣ, ΤΟ ΔΙΚΑΣΤΗΡΙΟ, ΟΜΟΦΩΝΑ,

1. Ορίζει ότι υπήρξε παραβίαση του άρθρου 6 § 1 της Σύμβασης.
2. Ορίζει ότι υπήρξε παραβίαση του άρθρου 1 του Πρωτοκόλλου αριθ. 1 της Σύμβασης.

3. Ορίζει
- α) ότι το εναγόμενο Κράτος οφείλει να καταβάλει στην προσφεύγουσα, μέσα σε τρεις μήνες από την ημέρα κατά την οποία η απόφαση θα καταστεί τελεσίδικη σύμφωνα με το άρθρο 44 § 2 της Σύμβασης, 51.690.000 (πενήντα ένα εκατομμύρια εξακόσιες ενενήντα χιλιάδες) δραχμές για υλική ζημία, 3.000.000 (τρία εκατομμύρια) δραχμές για ηθική βλάβη, 3.000.000 (τρία εκατομμύρια) δραχμές για έξοδα και δικαστική δαπάνη, πλέον οποιουδήποτε ποσού το οποίο μπορεί να οφείλεται για φόρο προστιθέμενης αξίας.
- β) ότι τα ποσά αυτά θα είναι έντοκα με απλό επιτόκιο 6 % κατ'έτος από τη λήξη της πιά πάνω προθεσμίας και μέχρι την πληρωμή.
4. Απορρίπτει το αίτημα δίκαιης αποζημίωσης κατά τα επιπλέον ποσά.

Συντάχθηκε στα γαλλικά και στη συνέχεια κοινοποιήθηκε εγγράφως την 1η Αυγούστου 2000 κατ'εφαρμογήν του άρθρου 77 §§ 2 και 3 του κανονισμού του Δικαστηρίου.

(υπογραφή)

S. DOLLE

Γραμματέας

(υπογραφή)

J.-P. COSTA

Πρόεδρος

Ακριβής μετάφραση του συνημμένου
εγγράφου από τα γαλλικά.

Αθήνα, 8 Δεκεμβρίου 2000

Ο μεταφραστής


Αλέξανδρος Πετρούτσπουλος